

Eerste evaluatie SUN Friesland per 1 mei 2011

Inleiding

Deze rapportage gaat over het jaar 2010 en voor 2011 tot 1 mei 2011. SUN Friesland werd na de oprichtingsvergadering per oktober 2010 operationeel. In dit verslag staan in hoofdstuk 1 de resultaten vermeld van het werk van SUN Friesland in 2010 en 2011. In hoofdstuk 2 komen de concusies aan bod. Afgesloten wordt in hoofdstuk 3 met opvallende ervaringen en enkele aandachtspunten voor beleid.

Hoofdstuk 1. Resultaten SUN Friesland per 1 mei 2010

1. 1. Aanvragen

Aantal aanvragen	2010	2011	totaal
Ontvangen aanvragen	29	81	110

De verhouding man-vrouw is voor 2010 praktisch gelijk: 14 mannen en 15 vrouwen. In 2011 wordt voor meer mannen dan vrouwen een beroep gedaan op SUN Friesland. De verhouding is 44 mannen en 37 vrouwen.

1. 2. Situatie aanvragers (cliënten)

Aanvragen naar huishoudensamenstelling	2010	2011	totaal
Paar met kind(eren)	4	11	15
Paar 23 tot 65 jaar	1	9	10
Paar > 65 jaar	0	0	0
Alleenstaande met kind(eren)	8	20	28
Alleenstaande 23 tot 65 jaar	11	37	48
Alleenstaande > 65 jaar	0	1	1
Alleenstaande < 23 jaar	3	2	5

De meeste aanvragen worden gedaan voor alleenstaanden zonder kinderen. Ook voor alleenstaanden met kinderen wordt veel aangevraagd door hulpverleners.

1. 3. Hulpverlening SUN Friesland

Afgehandeld (in aantallen)	2010	2011	totaal
Toegekend, geheel of gedeeltelijk	17	49	66
Afgewezen	2	4	6
Ingetrokken/ op andere wijze in gevraagde voorzien	7	7	14
Doorverwezen	1	3	4
Totaal	27	63	90

In behandeling per 11 mei 2011 20 aanvragen: 18 aanvragen vanuit 2011 en 2 vanuit 2010.

Hulpverlening per aanvraag	2010	2011	totaal
Aantal toegewezen aanvragen	17	49	66
Verstrekt bedrag	29.249,80	45.797,90	75.047,70
Gemiddeld per aanvraag	1720,56	934,65	

Het gemiddelde bedrag voor een gift is kleiner geworden. Het hoge gemiddelde in 2010 wordt met name veroorzaakt door enkele grote giften voor woninginrichting.

Verstrekt bedrag in relatie tot gevraagd bedrag	2010	2011
Conform aanvraag	15	35
Lager	2	14

Doelen	2010			2011		
	Aantal aanvragen	Toegekend	Toegekend bedrag	Aantal aanvragen	Toegekend	Toegekend bedrag in €
Bed/linnen	1	0	0	4	3	4940,--
Fiets	1	1	250,--			
Gas,water,licht	4	3	3633,79	4	3	2339,40
Kleding	3	2	750,--	3	3	1300,--
Leges/griffiekosten				4	4	539,--
Levensonderhoud	1	1	180,--	6	5	2205,--
Scholing/opleiding	2	1	973,29	1	0	0
Verhuiskosten				3	3	3124,66
Vervoerskosten/auto	2	0	0			
Woninginrichting	7	4	13055,92	21	19	20164,89
Woonkosten	3	3	3991,80	7	6	7480,65
Ziekte/verzorging	3	3	6415,--	3	3	839,30
Overige schulden				1	1	1500,--
Overige kosten				4	2	1365,--
Totaal			29.249,80			45.797,90

Het totaal aangevraagde bedrag in 2010 was € 36.813,01. Toegekend is €29.249,80. Dit is 79,5%. Het verschil wordt vooral veroorzaakt door de afwijzingen. Voor een zeer beperkt deel wordt het verschil verklaard doordat er lager is uitgekeerd (slechts 2 gevallen) en/of doordat de aanvraag nog aangehouden is (1 geval).

Het totaal aangevraagde bedrag in 2011 per 11 mei 2011 is: €97.273,17. Toegekend is € 45.797,90. Dit is 47,1%. Het toegekende bedrag is aanzienlijk lager dan het aangevraagde bedrag. Dit wordt veroorzaakt door:

- de afwijzingen;
- doordat bij 14 aanvragen lager is uitgekeerd dan aangevraagd;
- doordat er nog aanvragen in behandeling zijn.

Per mei 2011 is er voor een bedrag van € 7.563,21 afgewezen. Dit is 7,8% van het totaal aangevraagde bedrag in 2011.

Er wordt met name voor woninginrichting aangevraagd.

Aanvragen per hulpverlenende organisatie in aantal	2010	2011	Totaal 2010 en 2011
Bureau Jeugdzorg	-	1	1
Gemeente Dantumadeel	-	1	1

Gemeente Leeuwarden/ Jongerenloket	1	-	1
Fier Fryslan	-	2	2
Frontlijnteam Heechterp/Schieringen	-	1	1
FSU Steunpunt	1	4	5
GGZ Friesland	1	5	6
Hulpverlening Sociale Sector	-	2	2
Humanitas	-	2	2
Interzorg	-	1	1
Jeugdhulp Friesland	-	5	5
Leger des Heils	1	2	3
Limor	-	4	4
Maatschappelijk Werk Fryslân	4	3	7
MEE Friesland	1	3	4
Miks Welzijn	1	-	1
Omtinkerij (gemeente Tytsjerkstradiel)	-	1	1
Ottema & Zwart	-	3	3
Sinne Welzijn	2	1	3
PKN Friesland	1	-	1
Skule Welzijn	-	1	1
Radar Uitvoering	1	-	1
Sozawe NW Fryslan	1	3	4
Streamtrajecten	-	1	1
Talant	1	1	2
Timpaan Welzijn	1	3	4
Uitkomen met inkomen	-	1	1
Tjallingahiem	1	-	1
JP van den Bentstichting	-	1	1
Vluchtelingenwerk	1	3	4
Verslavingszorg Noord Nederland	1	2	3
De Wolkom	-	1	1
Zienn	6	21	27

Giften per gemeente

Gemeente	Aantal ingekomen aanvragen 2010	Aantal gehonoreerde aanvragen 2010	Aantal ingekomen aanvragen per gemeente 2011	Gehonoreerde aanvragen 2011
Achtkarspelen	2	1	2	2
Boarnsterhiem			4	3
Dantumadiel	3	3	3	2
Dongeradeel	2	2	3	2
Franekeradeel			3	1
Gaasterlan-Sleat	1	1		
Harlingen			1	1
Heerenveen	2	1	4	1
Het Bildt	2	0	3	3
Kollumerland			2	1
Leeuwarden	11	7	31	24
Opsterland	1	0		
Smallingerland			9	5
Sudwest Fryslan	4	2	9	4

Tytsjerksteradiel			4	1
Weststellingwerf			1	1
Anders			3	0

Er komen veel aanvragen voor cliënten met adres in Leeuwarden. Dit wordt voor een deel veroorzaakt doordat Leeuwarden een centrumfunctie heeft op het gebied van OGGZ en maatschappelijke opvang.

Hulpverlening in € per woonplaats cliënt	Aangevraagd 2010	Gehonoreerd 2010	Aangevraagd 2011	Gehonoreerd 2011
Achtkarspelen	1250,59	973,29	1050,--	1050,--
Boarnsterhiem			3303,--	1803,--
Dantumadeel	4991,80	4991,80	2559,--	1659,--
Dongeradeel	1250,-	1250,-	2472,40	1522,40
Franekeradeel			4313,28	1550,--
Gaasterlan-Sleat	1305,92	1305,92		
Harlingen			393,78	393,78
Heerenveen	1965,--	215,--	3963,66	1674,66
Het Bildt	3300,--	0	1196,--	1196,--
Kollumerland			1061,87	1061,87
Leeuwarden	19413,09	18613,09	22992,95	19.173,--
Menaldumadeel			248,--	0
Smallingerland			24564,39	4189,89 ¹
Sudwest Fryslân	1200,70	800,70	12707,54	8460,-
Tytsjerksteradiel			7680,30	480,30
Weststellingwerf			1800,--	1800,-
Anders	1804,65	0	3460,--	0

1.5. Giften per 1 mei 2011

Giftenbudget 2001 per 1 mei 2011

Binnengehaald voor 2011 is in totaal € 183.000,-

Stichting Westermear	3.000,-
Fonds Sluyterman van Loo	10.000,-
M.A.O.C. Gravin van Bylandtstichting	25.000,-
Fonds DBL	70.000,-
Grovestins stichting (toegezegd)	35.000,-
Cordaid/ Bond zonder naam	10.000,-
Herbert Duintjer Fonds	10.000,-
Sint Anthony Gasthuis	15.000,-
Riddelijke Duitse Orde de Balije van Utrecht	5.000,-

Giften voor individuele aanvragen vanuit fondsen in 2010

Naam fonds	Uitgekeerde bedrag in €	Doel aanvraag
Vitusstichting	2973,29	Ziekte en verzorging, scholing en opleiding
W.G. van der Boorstichting	1000,-	Bed/linnen, woninginrichting
Grovestinsstichting	4310,-	Woninginrichting
MAOC Gravin van Bylandtstichting	2000,-	Woninginrichting
RDO de Balije van Utrecht/ Johan van Drongelen Commissie	2750,-	Woninginrichting

¹ Er zijn nog een aantal aanvragen in behandeling.

Totaal	13.033,29	
---------------	------------------	--

In 2010 is bij 5 fondsen t.b.v. 3 individuele aanvragen een gift verkregen voor een totaalbedrag van €13.033,29. Dit bedrag komt bovenop de op grond van het giftenbudget uitgekeerde bedragen.

Giften voor individuele aanvragen vanuit fondsen in 2011

Naam fonds	Aantal individuele aanvragen	Uitgekeerde bedrag in €	Doel aanvraag
Vitusstichting	4	5.527,-	Woninginrichting, medische kosten
Pape-Fonds	2	1.132,-	Woninginrichting, bed/linnen
Cordaid/ Bond Zonder Naam	1	600,-	Woninginrichting
Wever-Pied	1	650,-	Levensonderhoud
Roelof Steinvooft	1	540,-	Levensonderhoud
Totaal		8.449,-	

In 2011 is tot 11 mei bij 8 aanvragen een individuele aanvraag gedaan bij een ander fonds voor een totaalbedrag van € 8.449,-. Dit bedrag komt bovenop de op grond van het giftenbudget uitgekeerde bedragen.

1.6. Afgesloten convenanten

Per 1 mei zijn convenanten afgesloten met de volgende hulpverleningsorganisaties:

- Zienn
- Maatschappelijke Werk Friesland
- GGZ
- Spreekuren FSU
- Jeugdhulp Friesland
- Fier Fryslân
- Zorgcombinatie Interzorg
- De Wolkom
- De Skûle
- Limor
- Miks Welzijn
- PKN
- Radar Uitvoering BV
- Sinne Welzijn
- Stream Trajecten
- MEE Friesland
- Timpaan Welzijn
- Vluchtelingenwerk Noord Nederland
- Verslavingszorg Noord Nederland
- Zorggroep Alliade
- Ottema & Zwart
- Bureau Jeugdzorg

Met de interventieteams Leeuwarden zijn aparte afspraken gemaakt over de verantwoordelijkheid voor de indiening van aanvragen.

Het afsluiten van convenanten gaat per 1 mei nog steeds door. Steeds melden zich nieuwe organisaties die horen van SUN Friesland en willen aansluiten, o.a. Plangroep Heerenveen, Zorggroep Kinderman, PI Groep.

Hoofdstuk 2 Conclusies

- SUN Friesland is een nog jonge stichting. Het aantal aanvragen is per 1 mei 2011 aanzienlijk: 110 aanvragen. Er is duidelijk behoefte aan de diensten van de stichting.
- SUN Friesland heeft met de opbouw van het giftenbudget 2011 in korte tijd een goede basis gelegd om aanvragen te kunnen honoreren. De contacten met een groot aantal fondsen zijn gelegd. Deze contacten worden verder uitgebouwd en onderhouden.
- SUN Friesland heeft een vliegende start gemaakt en is direct praktisch begonnen met het behandelen van de aanvragen die binnen kwamen vanaf oktober 2010. SUN Friesland is kritisch ten aanzien van de aanvragen en beoordeelt elke situatie afzonderlijk. Dit blijkt ook uit het feit dat diverse aanvragen teruggetrokken zijn omdat op andere wijze in het gevraagde is voorzien en uit de afwijzingen.
- In het begin waren er nog geen convenanten afgesloten met hulpverleningsorganisaties. Per 1 mei zijn dit er al een flink aantal, maar er komen nog steeds aanvragen voor samenwerking van nieuwe organisaties. De contacten met hulpverleningsorganisaties zijn per 1 mei deels opgebouwd en worden verder opgebouwd. SUN Friesland wil dat het minder van toeval afhankelijk is, of er voor een cliënt een aanvraag gedaan wordt.
- Het werk van SUN Friesland levert veel aandachtspunten voor beleid op waar het veld in Friesland verder mee kan. SUN Friesland wil graag haar rol blijven spelen in de toekomst met haar partners: gemeenten, fondsen en hulpverleningsorganisaties.

Hoofdstuk 3 Aandachtspunten voor beleid

In de periode van 6 maanden functioneren signaleert SUN Friesland een aantal opvallende zaken:

- Aanvragen voor her aansluitingskosten van gas, water en licht kwamen in de winter veel voor. Met name water is een aantal malen een probleem. Onderhandelen met Vitens lukt de hulpverleners regelmatig niet. Ze komen er niet door. Er ontstaan barre situaties die met name voor gezinnen onverantwoord zijn.
- Woninginrichting wordt veel aangevraagd. Cliënten en hulpverleners die aankloppen bij sociale zaken voor bijzondere bijstand worden doorverwezen voor een lening naar de Kredietbank. De meeste aanvragers bij SUN Friesland zitten in een schuldhulpverleningstraject en mogen geen nieuwe schulden maken. Er wordt in de situaties waarvoor bij SUN aangevraagd wordt, niet gekeken naar de individuele situatie van cliënten. De route van leenbijstand is voor deze cliënten geen optie.
- Het aflossen van een fraudeschuld of CJIB boetes is voorwaardelijk om in een schuldhulpverleningstraject te kunnen komen. Aflossen is voor hen een onoverkomelijk bezwaar. Daardoor hebben zij geen perspectief, ondanks dat zij begeleid zijn in een hulpverleningstraject en een toekomst willen opbouwen. Dit stagneert omdat schulden niet aangepakt kunnen worden.
- De route bijzondere bijstand loopt vaak nog terwijl er al een aanvraag gedaan wordt bij SUN Friesland. Hulpverleners doen dit om op tijd geld beschikbaar te hebben. Gemeenten lijken de mogelijkheden weinig te gebruiken om snel geld toe te kennen. Dit brengt cliënten in problemen.
- Woningbouwverenigingen en nutsbedrijven dwingen cliënten soms om ontstane schulden af te betalen, voordat de Kredietbank tot sanering overgaat. Zij hebben dwangmiddelen, zoals bijvoorbeeld uithuiszetting en afsluiting nutsvoorzieningen. Hiermee sorteren zij voor boven andere schuldeisers.
- Slechts 1 keer meegemaakt dat een moratorium aangevraagd werd bij de rechtbank door een bewindvoerder. Dit om te zorgen dat uithuiszetting van een gezin niet door ging. Is dit instrument niet vaker te gebruiken?

Enkele beleidspunten:

De periode tussen het moment van erkenning door mensen, dat ze er alleen niet meer uitkomen en problematische schulden hebben, en het moment van de daadwerkelijke start van schuldsanering is het moeilijkst. Meestal zoeken mensen te laat hulp en is de situatie vol stress door schuldeisers, beslagleggingen en dreigende huisuitzetting of afsluitingen. Totdat er daadwerkelijk tot schuldsanering overgegaan wordt, hebben mensen het minst te besteden en ervaren zij veel stress door de continue

druk die er op hen gelegd wordt. Zodra de schulden gesaneerd worden is het leefbaarder: nog 1 schuldeiser, nl. de Kredietbank. De periode tussen hulpvraag en schuldsanering duurt minimaal 4 maanden maar meestal veel langer. Eerst komt er een intakegesprek; het duurt meestal 4 weken voordat men een intake heeft. De Kredietbank hanteert een periode van 3 maanden stabilisatiefase om helder te krijgen wat er aan schulden is. Dit duurt regelmatig langer en kan oplopen tot 1 a 1,5 jaar. Dit is voor de betrokkenen een erg lange periode.

Huisuitzettingen zijn niet in het belang van de samenleving en de betrokken gezinnen en personen. Maatschappelijk gezien kost het erg veel om mensen weer in een stabiele woonsituatie te krijgen na een huisuitzetting. Het voorkomen van huisuitzettingen kan nog meer opgepakt worden door betrokken partijen, met name woningbouwverenigingen.

Er komen veel aanvragen voor cliënten die verstandelijk beperkt zijn. Zij zijn weinig leerbaar en dreigen regelmatig in de problemen te komen als zij geen begeleiding houden. De samenleving is te ingewikkeld voor hen en zij worden de dupe van malafide organisaties en personen. Een hulpverlener zei: ik probeer een "fort" om dit gezin (van 2 verstandelijk beperkte ouders in ernstige schulden) heen te zetten. Zorgen en overnemen dat de huur betaald wordt en dat gas, water en licht geleverd worden. Betalingsregelingen treffen. Dan is er een basis geregeld. Welke "aanvallen" er ook komen van schuldeisers, deurwaarders, incassobureaus: voor de basisvoorwaarden van bestaan wordt betaald. Voor elk gezin zouden deze zaken minimaal door moeten gaan, ook in schuldensituaties.

De situatie van kinderen in de betrokken gezinnen en hun ontwikkelingskansen zijn zorgwekkend. Het is belangrijk om activiteiten te ontwikkelen om de aansluiting van CJG's en sociale teams te bevorderen. Ook activiteiten, zoals een maatjesproject om de kinderen te ondersteunen en stimuleren, los van de ouders, is belangrijk.

Er is een discrepantie tussen wat gemeenten kunnen bieden volgens het vastgestelde beleid aan wettelijke voorzieningen en wat hulpvragers kunnen aanboren in de praktijk. De kennis van hulpverleners van financiële problematiek, wettelijke voorzieningen en schuldhulpverlening is zeer uiteenlopend. Vaak is de financiële problematiek een onderdeel van een ruimere problematiek. Soms behoort financiële hulpverlening niet tot de "corebusiness" van de organisatie, maar doet een hulpverlener toch een aanvraag omdat de financiële situatie hulpverlening belemmert. De hulpverlener en/of cliënt vraagt voorzieningen aan en stopt met pogingen bij afwijzing. Vaak is er ook te weinig tijd om door te gaan met een procedure.

SUN Friesland heeft een aantal keren gegeven voor kleding, schoenen en winterjassen. Is een Kledingbank a la Voedselbank een idee? Veel kledingbedrijven houden kleding over die naar 3^e wereldlanden gaat. In Nederland is ook kleding gewenst als noodhulp.

In hoeverre versterkt de hulpverlening en dus ook de gift van SUN Friesland de eigen kracht van cliënten? Het is belangrijk dat cliënten zelfredzamer worden en een eigen netwerk van familie, vrienden en burens gaan opbouwen en gebruiken. Gebruikt de hulpverlening het formele en informele netwerk rond cliënten? Draagt de gift bij aan versterking van de redzaamheid van cliënten? SUN Friesland wil onderzoek gaan doen naar de effecten van een gift op het hulpverleningsproces.